

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci žalobkyne **L. K.** proti žalovanému: **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom v Bratislave**, pracovisko v Nitre, Štefánikova 88 **o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo AN/2009/00573/Var z 31. marca 2009**, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. novembra 2009, č. k. 11S/75/2009-46, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 27. novembra 2009, č. k. 11S/75/2009-46, **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného číslo AN/2009/00573/Var zo dňa 31. marca 2009 **z r u š u j e a v e c v r a c i a ž a l o v a n é m u n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.**

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch,

Odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Šurany z 29. januára 2009 č. 2009/3477/3054 o uložení povinnosti žalobkyni podľa § 29 ods. 4 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vrátiť dávku a príspevky vyplatené neprávom za obdobie od 1.10.2007 do 31. 8.2008 v sume 535,09 € zvýšené o 10 %, t. j. o 53,51 €, celkom v sume 588,59 €. Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalovaného dávky boli neoprávnene vyplatené z dôvodu, že žalobkyňa si nesplnila zákonom stanovenú povinnosť a v lehote 8 dní nenahlásila zmeny v majetkových pomeroch, a to nadobudnutie osobného motorového vozidla zn. BMW 316, rok výroby 1996, evidenčné číslo N. na základe kúpnej zmluvy z 29. januára 2007, teda počas poberania dávok v hmotnej núdzi.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom. Mal za preukázané, že žalobkyni, ktorá v čase podania žiadosti a priznania dávky v hmotnej núdzi nevlastnila žiadny majetok ani motorové vozidlo, vznikla po nadobudnutí osobného motorového vozidla povinnosť túto skutočnosť oznámiť správnomu orgánu. Keďže si žalobkyňa túto zákonom stanovenú povinnosť nesplnila a zmenu svojich majetkových pomerov v lehote ôsmich dní od nadobudnutia vlastníctva osobného motorového vozidla neoznámila, je povinná vrátiť vyplatené dávky.

Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá namietala, že síce sa dňa 31.10.2007 stala vlastníčkou osobného motorového vozidla, ktorého kúpna cena bola 4 979,09 € (150.000,- Sk), nepresahujúca 36-násobok životného minima, ale bol to dar od jej dcéry za účelom uľahčenia života. Preto považuje za nespravodlivé uloženie povinnosti vrátiť poskytnutú dávku v hmotnej núdzi so zvýšením o 10%. Jej príjem je nízky, motorové vozidlo nemôže predať ani prenajímať, lebo ho sama potrebuje.

Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k názoru, že odvolaniu žalobkyne je potrebné vyhovieť.

Podľa § 26 ods. 2 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi úrad dávku a príspevky odníme a ich výplatu zastaví alebo ich zvýši, alebo zníži a vyplatí ich vo vyššej sume alebo v nižšej sume, *ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku.*

Podľa § 29 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, *je povinný* úradu, ktorý vo veci konal, v lehote do ôsmich dní oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky dávky a príspevkov.

Podľa § 29 ods. 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi **je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšené o 10%** odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec, alebo vo výške v akej sa vyplácali, **ak**

- a) **nesplnil niektorú jemu uloženú povinnosť a prijímal dávku a príspevky alebo ich časť, hoci vedel a musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume**, než patrili; v prípade podozrenia z trestného činu podvodu úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania,
- b) **úmyselne spôsobil, že dávka a príspevky alebo ich časť sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume**, ako patrili; úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania.

Podľa § 29 ods. 5 zákona o pomoci v hmotnej núdzi ak si občan v hmotnej núdzi nesplnil svoje povinnosti ustanovené týmto zákonom, úrad rozhodne o zastavení príspevkov v trvaní šesť mesiacov.

Podľa § 8 ods. 3 písm. d) zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, si majú pomôcť v hmotnej núdzi užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku. Od občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, nemožno požadovať predaj alebo prenájom osobného motorového vozidla, ktorého sú držiteľom alebo vlastníkom a

1. využívajú ho na individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo
2. jeho hodnota podľa znaleckého posudku nie je vyššia ako 35-násobok sumy životného minima.

Z obsahu spisov vyplýva, že na základe žiadosti z 25. augusta 2006 a vyhlásenia o majetkovej, finančnej a rodinnej situácii bola žalobkyni ako občanovi v hmotnej núdzi od 1. augusta 2006 priznaná dávka a príspevky v hmotnej núdzi. V konaní o priznanie dávok

v hmotnej núdzi žalobkyňa uviedla, že je poberateľkou starobného dôchodku a vlastní rodinný dom; iný majetok, ani motorové vozidlo nevlastní.

Správny orgán pri kontrole trvania podmienok pre ďalšie poskytovanie dávky a príspevkov v hmotnej núdzi z potvrdenia Okresného dopravného inšpektorátu OZ Policajného zboru v Nových Zámkoch zistil, že žalobkyňa je od 31.10.2007 majiteľkou osobného motorového vozidla zn. BMW 316, ktorého kúpna cena bola 150 000 Sk (4 979,09 €), pričom túto skutočnosť správny orgán neoznámila.

V napadnutom rozhodnutí žalovaný dôvodil tým, že nadobudnutie motorového vozidla je skutočnosťou rozhodujúcou pre posúdenie hmotnej núdze žalobkyne, ktorá svojím konaním neumožnila správny orgán objektívne posúdiť, či sú naďalej splnené podmienky pre poskytovanie dávky a príspevkov, takže tieto boli poskytnuté neprávom. Žalovaný v rozhodnutí poukázal na to, že cieľom poskytnutia pomoci občanovi v hmotnej núdzi je zabezpečiť jeho základné životné podmienky, za ktoré nemožno považovať kúpu motorového vozidla. Žalobkyňa v čase poberania dávky a príspevkov nadobudla majetok, ktorým si mohla pomôcť v hmotnej núdzi.

Z ustanovenia § 29 ods. 4 zákona vyplýva, že občan je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšené o 10% odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec, alebo vo výške v akej sa vyplácali, ak nesplnil niektorú jemu uloženú povinnosť a prijímal dávku a príspevky alebo ich časť, *hoci vedel a musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, než patrili alebo úmyselne spôsobil také vyplácanie*. Povinnosť vrátiť dávku a príplatky teda nemožno uložiť vždy, ale len pri splnení podmienok uvedených v tomto ustanovení.

V danej veci podľa odvolacieho súdu nie je zatiaľ preukázané, že žalobkyňa vzhľadom na všetky okolnosti prípadu (vzdelanie žalobkyne, okolnosti získania motorového vozidla a jeho hodnota) *vedela, alebo musela z okolností predpokladať, že po nadobudnutí motorového vozidla sa jej dávka príplatky vyplácajú neprávom alebo vo vyššej miere ako patrili* alebo že by úmyselne spôsobil, že dávka a príspevky alebo ich časť sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume ako patrili. Správne orgány sa touto otázkou vôbec nezaoberali. Záver žalovaného o povinnosti žalobkyne vrátiť dávku v hmotnej núdzi preto nemožno považovať za dostatočne doložený vykonaným dokazovaním.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného pre nedostatočne zistený skutočný stav veci podľa § 250ja ods. 4 v spojení s § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou žalovaného riadne zistiť skutočný stav veci, na ten účel doplniť dokazovanie v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a žalobkyni ich náhradu nepriznal, nakoľko úspešnej žalobkyni žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková